

Budapestre vonatkozó ujságcikk

Osztályozás

027.1

Szerző:

Nemes Dezso

Hely:

0.52.4

Cím:

Építsük fel az új Nemzeti Könyvtárat

Idő:

1956

Forrás:

Ellenőrzés

Személy:

1956. VI. 17.

Helyszám:

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Könyvtári hálózatunkban igen fontos helyet foglalnak el a nagy tudományos könyvtárak. A régi világban a könyvtárak munkáját bizonyos arisztokratizmus, elkülönültség jellemezte. Ennek ma már vége. A nagy tudományos könyvtárak és a kisebb közművelődési könyvtárak hálózata egységesen szolgálja kulturális fejlődésünk nagy ügyét. A tudományos könyvtárak munkáját a könyvállomány gazdagsága és munkatársainak speciális felkészültsége teszi különösen fontossá. E nagy könyvtárak munkájában különös jelentőségű az olvasótermi könyvforgalom, ami a tudományos kutatómunka fellendülésével, valamint a főiskolai és egyetemi hallgatók könyvtári látogatásának növekedésével ugrásszerűen megnőtt és évről évre tovább növekszik. Az Országgyűlési Könyvtárat a felszabadulás előtt évente 1—2 ezer olvasó használta, 1955-ben már 78 ezer olvasó. Az Országos Műszaki Könyvtár olvasóinak száma 1955-ben 130 ezerre emelkedett. Az Országos Széchényi Könyvtárban — mely az ország leggazdagabb könyvtára — 1940-ben 16 ezer olvasó 51 ezer könyvet, 1955-ben 120 ezer olvasó 591 ezer könyvet olvasott; azért nem többet, mert olvasótermei több olva-

sót nem tudtak befogadni. A rendkívül megnövekedett igények kielégítése már ma legalább 800 férőhelyes olvasó-

termet követel s az igények tovább növekednek.

Az Országos Széchényi Könyvtár egész könyvhálózatunk központja. Könyvállománya már csaknem kétmillió kötet, s évenként mintegy 150 ezer kötettel szaporodik. A könyvtár olvasótermei és a könyvállomány nagyobb része a Nemzeti Múzeumban van, s ott szorog együtt a Történelmi Múzeummal és a Természettudományi Múzeum ottlevő részlegeivel, kiállítási helyiségeivel. Ebben a helyzetben sem a Történelmi Múzeum, sem a Természettudományi Múzeum nem tudja tevékenységét új kiállítási termek nyitásával jobban kifejleszteni, sem a Széchényi Könyvtár nem tud új olvasótermet nyitni, de még a növekvő könyvállományt sem lehetett ott elhelyezni. Másutt kellett kiegészítő könyvtárakat létesíteni, ami a könyvállomány feldolgozásának és használatának is akadálya. A könyvtár kihelyezett részlegeit 16 különböző helyen, részben egy négyemeletes, 1100 négyzetméter alapterületű lakóházban helyezték el.

A Széchényi Könyvtár helyzetén és egyben a Természet-

tudományi és a Történelmi Múzeum helyzetén is úgy segíthetünk, ha felépítjük az új Nemzeti Könyvtárat.

Az új Nemzeti Könyvtár tervezési munkáit még 1952-ben elkezdtük, s azt gondoltuk, hogy még az első öt éves terv keretében felépítjük. Beruházási terveink általános túlfeszítése következtében más tervekkel együtt ezt is félre kellett tenni. A könyvtárügy fejlődése azonban most még erőteljesebben igényli az új Nemzeti Könyvtárat is. Körülbelül 100 000 köbméter térfogatú, nagyszabású épületről van szó, amely akár a Tudományos Akadémiával szemben levő üres telken, akár a főváros más helyén nyerhetne méltó elhelyezést. Megépítése belekerülne mintegy 40—50 millióba, ez pedig nagy összeg. Úgy gondolom azonban, hogy a második öt éves terv negyedik és ötödik évében felépíthetnék az új Nemzeti Könyvtárnak egyik részét, s ez lehetővé tenné a legégetőbb szükségletek kielégítését; magában foglalná az új olvasótermek egy részét és megfelelő raktározási helyiségeket a legkeresettebb könyvek kellő számú elhelyezésére. A harmadik öt éves terv első két-három évében a kultúra eme új palotájának építését tovább foly-

tathatnánk és befejezhetnénk. Ezért azt javaslom, hogy a második öt éves terv kulturális beruházásainak keretéből az öt éves terv negyedik és ötödik évében fordítsunk 15—20 millió forintot az új Nemzeti Könyvtár első, főleg olvasótermi részlegének felépítésére.

Nemes Dezso